

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Colleges van Bestuur van bekostigde instellingen
Directies van niet-bekostigde instellingen
Directies van exameninstellingen

Middelbaar Beroeps

Onderwijs

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

S.M.A. Jurna

T +31 6 15 03 83 97
s.m.a.jurna@minocw.nl

Onze referentie

1002625

Datum **28 JUNI 2016**
Betreft Routes naar een valide examenproduct

Geacht College van Bestuur, geachte Directie,

"Exameninstrumenten horen van onberispelijke kwaliteit te zijn en een betrouwbare en valide examenafname mogelijk te maken." Dat is een mooie kernachtige passage uit de Examenagenda mbo 2015-2020, die de MBO Raad, de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO) en ik op 1 oktober 2015 hebben ondertekend. De passage drukt - net als de collectieve afspraken uit de Examenagenda - uit dat de sector stevige ambities heeft en zich krachtig inspant voor de verbetering van de examinering. Met alle inspanningen begint dat zijn vruchten af te werpen, zo blijkt ook uit het laatste Onderwijsverslag van de Inspectie van het Onderwijs. Daarvoor mijn waardering. We zijn op de goede weg, maar het einddoel dat de examenkwaliteit van alle opleidingen in het mbo op orde is, hebben we nog niet bereikt. Dus is blijvende inspanning geboden.

Met deze brief informeer u hierbij, gelijktijdig met mijn brief aan de Tweede Kamer¹, over de uitwerking van de maatregel die ik eerder heb aangekondigd in de beleidsbrief 'Ruim baan voor vakmanschap: een toekomstgericht mbo'²: "Ik ga instellingen verplichten om voor alle opleidingen gebruik te maken van bij gecertificeerde examenleveranciers ingekochte examens of hun gezamenlijk of individueel ontwikkelde examens extern te laten valideren."

Het doel van deze aanvullende maatregel is de kwaliteit van door instellingen in te zetten exameninstrumenten vooraf te waarborgen en daarmee de examenkwaliteit te verbeteren. Bij de aankondiging heb ik aangegeven deze maatregel in overleg met de sector verder uit te werken, waarbij in elk geval ook wordt gekeken naar de manier waarop de externe validering door de instellingen kan worden ingevuld.

Ik heb de regisseur herziening kwalificatiestructuur gevraagd hierover een advies uit te brengen. Dit advies³ heb ik recent ontvangen.

¹ Beleidsreactie op het advies 'Drie routes naar een valide examenproduct', juni 2016.

² Tweede Kamer, 2013-2014, 31 524, nr. 207.

³ Drie routes naar een valide examenproduct; advies aan de minister van OCW van de regisseur herziening kwalificatiestructuur; mei 2016. Dit advies en de publicatie met de

Ik neem dit advies, waarvoor op hoofdlijnen draagvlak is bij de vertegenwoordigers van het onderwijsveld en het bedrijfsleven, integraal over. De voorstellen uit dit advies zijn het vertrekpunt voor de verdere uitwerking van de maatregel met de mbo-sector.

Onze referentie
1002625

In mijn brief aan u ga ik achtereenvolgens in op:

- De aanleiding voor deze maatregel en de actuele situatie
- Andere inspanningen met positieve invloed op de kwaliteit van examens
- Uitwerking van de maatregel tegen de achtergrond van die ontwikkelingen
- Start valt samen met implementatie van de herziene kwalificatiestructuur
- Hoofdpunten van het advies
- Vervolgtraject
- Wat betekent de overgangsperiode voor instellingen?

Aanleiding voor deze maatregel en actuele situatie

De aanleiding van deze aanvullende maatregel voor valide examenproducten is dat bij nog te veel mbo-opleidingen de kwaliteit van de exameninstrumenten niet op orde is⁴, waardoor de civiele waarde van diploma's onder druk komt te staan. Gelukkig is sinds 2013 door de inspanningen van instellingen en examenleveranciers de situatie wel flink verbeterd.

In 2015 was bij 8% van de bekostigde mbo-opleidingen sprake van onvoldoende kwaliteit van het exameninstrumentarium, tegenover 27% in 2013. Bij opleidingen met de door instellingen zelf ontwikkelde exameninstrumenten was dat 21% in 2015, tegenover 45% in 2013. En bij opleidingen met volledig ingekochte examens was dat 2% in 2015, tegenover 6% in 2013.⁵ Tevens blijkt dat instellingen steeds vaker gebruik maken van (volledig of deels) ingekochte examens dan van eigen examens: in 2013 was het aandeel bij de bekostigde opleidingen 52% versus 48% en in 2015 was dat 68% versus 32%.⁶ De kwaliteit bij niet-bekostigde instellingen blijft achter bij die van bekostigde opleidingen. In periode 2013 - 2015 was bij 28% van de niet-bekostigde opleidingen sprake van onvoldoende kwaliteit van het exameninstrumentarium.

De maatregel zal worden uitgewerkt tegen de achtergrond van deze verbetering van de kwaliteit van examenproducten en de te verwachten verbetering als gevolg van de doorwerking van reeds bestaande en extra inspanningen door de sector.

De Examenagenda mbo 2015-2020

In 2015 is de Examenagenda mbo 2015-2020 tot stand gekomen. Hierin is een uitgebreide set van collectieve afspraken vastgelegd over wat instellingen en andere actoren gaan doen om de examenkwaliteit zo snel mogelijk op orde te brengen bij alle opleidingen in het mbo. De Examenagenda richt zich op drie lijnen: exameninstrumenten op orde, examenprocessen in control, professionaliteit op orde. De Examenagenda bevat onder andere de afspraak "in principe inkopen, tenzij er geen goed of passend aanbod is" opgenomen. Tevens is afgesproken dat instellingen zich verantwoordelijk maken over de examenkwaliteit en dat partijen elkaar meer aanspreken op hun bijdrage aan de verbetering van de examenkwaliteit. De Examenagenda zorgt ook voor krachtenbundeling en bevordert het van elkaar leren.

bijlagen bij het advies zijn te vinden op de site van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl) en op de site van het Servicepunt examinering mbo (www.examineringmbo.nl). Daarop is ook de bovengenoemde brief aan de Tweede Kamer over deze maatregel te vinden.

⁴ Dan wordt niet voldaan aan de standaard 'Het exameninstrumentarium sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen.'

⁵ Onderwijsverslag 2012-2013 en Onderwijsverslag 2014-2015; Inspectie van het Onderwijs.

⁶ Bron: Inspectie van het Onderwijs.

Additionele middelen voor professionalisering van examenfunctionarissen

Instellingen hebben de afgelopen jaren door het Rijk verstrekte additionele middelen ontvangen voor de professionalisering van examenfunctionarissen. Ook de komende jaren ontvangen de mbo-instellingen - als onderdeel van het investeringsbudget van de kwaliteitsafspraken - middelen voor de verdere professionalisering van examenfunctionarissen.

Ondersteuningsmogelijkheden voor instellingen

Instellingen maken gebruik van producten en diensten van bijvoorbeeld het Servicepunt examinering mbo en van de uitkomsten van diverse examineringsprojecten, waar een groot aantal instellingen, bedrijfstakgroepen (btg's), de MBO Raad en het Servicepunt examinering mbo bij betrokken zijn. Dat betreft o.a. handreikingen, conferenties, website, uitwisseling van goede voorbeelden.

Aanscherping eisen examencommissies

Tevens mag verdere verbetering worden verwacht als gevolg van de verduidelijking en aanscherping van de taken van en eisen aan de examencommissies mbo. In het wetsvoorstel examencommissie mbo⁷ (dat bij de Tweede Kamer voorligt ter behandeling) is onder andere de bepaling opgenomen dat de examencommissie tot taak heeft de exameninstrumenten vast te stellen, de kwaliteit van de examinering en van de instellingsexamens te waarborgen en jaarlijks verslag uit te brengen over de examenkwaliteit per opleiding (waaronder de kwaliteit van exameninstrumenten).

Onze referentie
1002625

De maatregel zal worden uitgewerkt tegen de achtergrond van de reeds geconstateerde recente verbetering van de kwaliteit van exameninstrumenten en de te verwachten verbetering als gevolg van de doorwerking van reeds bestaande en extra inspanningen door de sector.

Start valt samen met implementatie herziene kwalificatiestructuur

De start van de implementatie van de maatregel valt samen met de implementatie van de herziene kwalificatiestructuur per 1 augustus 2016. Die maakt het noodzakelijk dat de onderwijs- en examenprogramma's worden aangepast van de nieuwe opleidingen die op of na die datum starten. Ten behoeve van de zorgvuldige implementatie van de herziene kwalificatiedossiers enerzijds en de gewenste kwaliteitsverbetering van de examinering anderzijds is een analyse 'Resultaten samenhang' gemaakt. Daarbij zijn in kaart gebracht: de kenmerken van elk kwalificatiedossier (er is bijvoorbeeld sprake van meer of minder complexe dossiers, bijvoorbeeld doordat een kwalificatie gericht is op meerdere beroepen of op een beroep waarbij sprake is van verschillende beroepscontexten zoals een ziekenhuis of een verpleeginstelling), de mogelijkheden voor inkoop van examens (niet voor alle opleidingen is inkoop mogelijk, zoals bijvoorbeeld sommige opleidingen met kleine aantallen studenten) en de beschikbaarheid van servicedocumenten (die de eisen uit de kwalificatie nader duiden ten behoeve van de "vertaling" door scholen naar examenproducten). Per kwalificatie is vervolgens een rating (A, B of C) gegeven naar de mate van risico's voor de examinering. Die analyse en ratings zijn benut bij het onderstaande advies.

Hoofdpunten van het advies

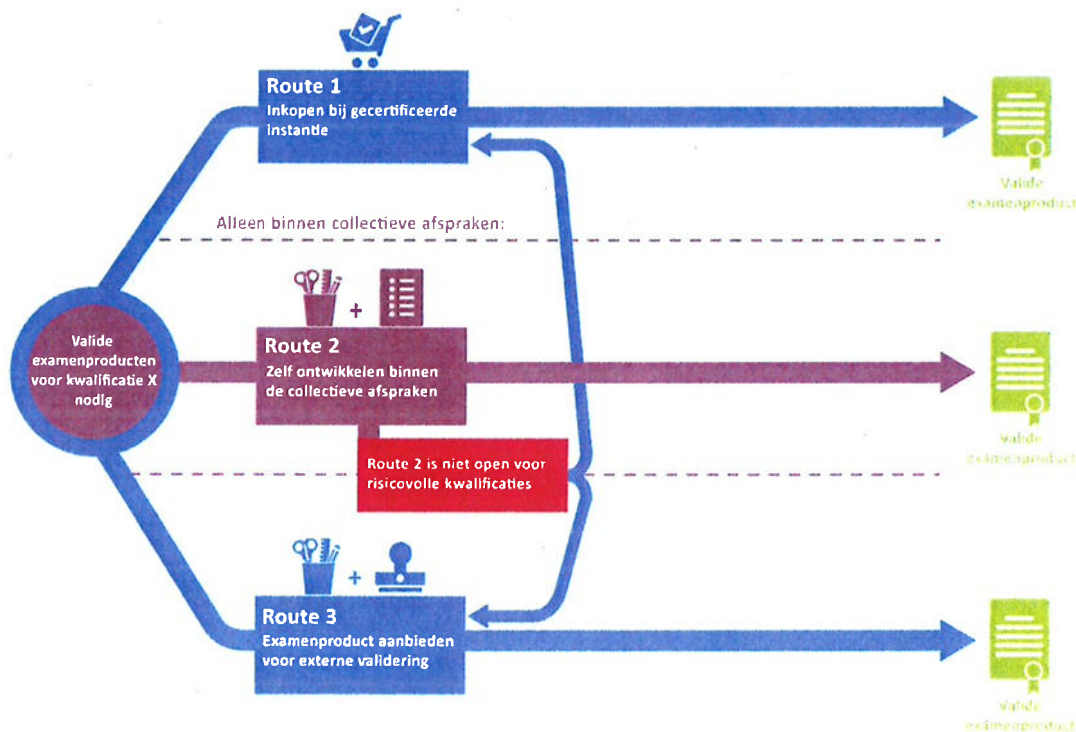
Drie gelijkwaardige routes

Zoals de titel van het advies al aangeeft, worden hierin niet twee, maar drie gelijkwaardige routes geschetst om te komen tot een valide examenproduct. Naast de route van inkoop bij een gecertificeerde instantie en de route van

⁷ Tweede Kamer, 2015-2016, 34 402 nr. 1 t/m 4.

externe validering wordt er nog een route aanbevolen. Deze route betreft het zelf of samen ontwikkelen van examenproducten binnen de collectieve afspraken. De collectieve afspraken waar hier op wordt gedoeld betreffen de afspraken in de Examenagenda mbo 2015-2020 die betrekking hebben op de lijn 'Exameninstrumenten op orde'. Deze route is niet begaanbaar wanneer er sprake is van een voor de examinering risicovolle kwalificatie⁸ (d.w.z. met bovengenoemde rating C). Voor deze kwalificaties moet er worden gekozen voor inkoop bij een gecertificeerde leverancier of voor externe validering. Het resultaat van alle routes is een valide examenproduct dat mag worden ingezet. De instelling maakt haar keuzes voor de routes per kwalificatie kenbaar in een valideringsplan. De routes gaan gelden voor examenproducten die gebaseerd zijn op kwalificaties van de herziene kwalificatiestructuur/-dossiers⁹.

Onze referentie
1002625

Bij route 2 vormt de verbinding aan de collectieve afspraken de benodigde waarborg: route 2 staat alleen open voor instellingen die zich hebben verbonden aan de collectieve afspraken over het construeren en vaststellen van

⁸ Meer informatie over de voor de examinering risicovolle kwalificaties is te vinden op de site www.examineringmbo.nl. Bij het advies is in bijlage 3 de analyse samenhang en dataset maart 2016 gevoegd. De dataset zal voor de start van de overgangperiode (zie paragraaf Overgangperiode op pagina 5 en 6 van deze brief) nog een keer worden geactualiseerd. Deze nieuwe dataset is uiterlijk 8 augustus 2016 beschikbaar. Op basis van deze geactualiseerde dataset kan route 2 worden geactiveerd. De uitkomsten van de analyse 'Resultaten samenhang' dienen door instellingen te worden benut voor de keuzebandbreedte van de instelling betreffende de routes.

⁹ Het advies heeft betrekking op examenproducten voor kwalificaties van de herziene kwalificatiestructuur/-dossiers. De (consequenties van de eventuele) doorvertaling naar keuzedelen moet nader worden onderzocht. Het regime van routes naar een valide examenproduct kan pas op een nader vast te stellen moment ook van toepassing worden verklaard op de keuzedelen.

examenproducten, die deze afspraken ook naleven en zich daarover verantwoorden, elkaar onderling waar nodig aanspreken op de bijdrage aan de vereiste kwaliteitsverbetering en handhaving van de naleving van deze afspraken door de MBO Raad (t.a.v. bekostigde instellingen) en de NRTO (t.a.v. aangesloten niet-bekostigde instellingen).

Onze referentie
1002625

Eén norm

Om ervoor te zorgen dat men via elke route komt tot 'valide examenproducten' is het belangrijk dat voor elke route dezelfde kwaliteitscriteria gelden. Dit kan met het inzetten van een eenduidige norm voor het examenproduct, die geldt voor alle drie routes. In het advies is een voorzet gedaan voor deze eenduidige norm. Op basis van deze voorzet zal samen met de mbo-sector een verdere verkenning plaatsvinden om tot de definitieve norm te komen. In het advies is in deze verdere verkenning voorzien. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de dekking van de kwalificatie, de cesuur en de beoordelingswijze, maar ook om de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de totstandkoming van het examenproduct. De eerstgenoemde elementen van de voorgestelde norm zijn ook elementen van de standaard betreffende het exameninstrumentarium uit de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo. Voor de certificering van examenleveranciers worden daarnaast ook nog organisatie-eisen voorgesteld. Voorbeelden hiervan zijn de door de leverancier gevolgde methodiek voor het vaststellen van respectievelijk de examenvorm, het aantal opdrachten en de wegingsfactor en een schriftelijke vastlegging van het primaire werkproces van de leverancier.

Een onafhankelijke stichting

Geadviseerd is om het beheer van de norm en de systematiek met drie routes onder te brengen bij een onafhankelijke stichting. De stichting voert zelf geen uitvoerende activiteiten uit. Zij toetst niet zelf de kwaliteit van examenproducten en -leveranciers, maar dit wordt gedaan door een aantal geregistreerde uitvoerende autoriteiten. Aangewezen autoriteiten worden in een openbaar register opgenomen, zodat instellingen en examenleveranciers weten waar ze voor route 1 (inkoop van examenproduct bij een gecertificeerde instantie) en route 3 (examenproduct aanbieden voor externe validering) terecht kunnen. Omdat de kwaliteit van examenproducten onomstreden moet zijn, zorgen deze autoriteiten voor een externe waarborg. Op zijn beurt moet ook de kwaliteit van de externe waarborg van de afzonderlijke autoriteiten onomstreden zijn en daarom heeft de Stichting daarbij een bewakende rol.

Een dergelijke stichting moet op initiatief van de mbo-sector tot stand komen. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid voor valide examenproducten bij de mbo-sector zelf gelegd, zoals dat past bij de examinering en de verbetering ervan. Leer- en verbeterpunten betreffende de norm en de toepassing ervan kunnen bij deze organisatievorm direct worden opgepakt.

Overgangsperiode

Om op verantwoorde wijze van advies naar praktijk te komen, wordt voor een overgangsperiode gepleit. Die biedt de mogelijkheid om vanaf 1 augustus 2016 onder leiding van een kwartiermaker met de stakeholders samen het advies te vertalen naar de praktijk en te werken aan de in het advies geïdentificeerde aandachtspunten. Voor het bereiken van de structurele situatie is de aanvankelijk beoogde datum van 1 augustus 2016 niet haalbaar, omdat daarvoor meer tijd nodig is. Op dat moment zijn er namelijk nog geen conform de norm gecertificeerde instanties en kunnen zelf ontwikkelde producten nog niet extern gevalideerd worden bij een daarvoor aangewezen autoriteit. Tevens is er nog

geen organisatie die de norm kan beheren en kan zorgdragen voor het selecteren van autoriteiten die instanties kunnen certificeren of valideren. Er is geadviseerd om vanaf 1 augustus 2016 de route 1 in aangepaste vorm (inkoop, maar dan nog niet bij een gecertificeerde leverancier) en de route 2 (zelf ontwikkelen binnen de collectieve afspraken) open te stellen. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet in het verder verbeteren van de kwaliteit van de examenproducten. Bij de start van de overgangperiode vormen de formele standaard Exameninstrumentarium en de collectieve afspraken zoals opgenomen in het advies het vertrekpunt voor het construeren en vaststellen van examenproducten. Tijdens de overgangperiode wordt de voorzet voor de norm zoals in het advies opgenomen in samenwerking met het mbo-veld verder uitgewerkt tot een definitieve norm. Andere aandachtspunten die tijdens de overgangperiode moeten worden uitgewerkt en gerealiseerd ten behoeve van de structurele situatie zijn onder andere de oprichting van de stichting, de selectie van certificerende en validerende autoriteiten, en het betrekken van bedrijven en het georganiseerd bedrijfsleven bij de examinering. En voor route 2 zal zowel de MBO Raad als de NRTO de handhaving van de naleving van de collectieve afspraken door haar leden vormgeven.

Draagvlak

Bij de totstandkoming van het advies heeft intensief overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het onderwijsveld en het bedrijfsleven en zij (MBO Raad, NRTO, SBB, VNO-NCW en MKB Nederland) hebben aangegeven zich te kunnen vinden in de hoofdlijnen van het advies.

Inmiddels zijn ook op door de MBO Raad georganiseerde regiobijeenkomsten voor bestuurders van instellingen de hoofdlijnen van het advies toegelicht. Daarop is positief gereageerd.

Vervolgtraject

Ik neem zoals gezegd het advies integraal over, waarbij ik uitga van drie gelijkwaardige routes naar een valide examenproduct. Onderstaand ga ik verder in op de routes.

De overgangperiode start op 1 augustus 2016 en duurt maximaal twee jaar. Voor de regie op de verdere uitwerking van de maatregel tijdens de overgangperiode zal ik, zoals voorgesteld in het advies, op korte termijn een kwartiermaker aanstellen en in overleg treden met de direct betrokken organisaties.

Een extra route

Zoals hierboven aangegeven zal er dus niet sprake zijn van twee routes, zoals aanvankelijk voorzien, maar van drie routes. Die extra route (bovengenoemde route nummer 2) is mogelijk geworden door:

- de gemaakte collectieve afspraken en de toezegging van de (bekostigde en bij de NRTO aangesloten niet-bekostigde) instellingen om zich en elkaar hier aan te houden;
- de inmiddels gerealiseerde verbetering en de verwachting van verdere verbetering door het geheel van bestaande en extra inspanningen;
- de beschikbare analyse Resultaten samenhang die een deugdelijke afgrenzing van de extra route mogelijk maakt.

Toevoeging van de extra route heeft als voordeel:

- dat instellingen meer keuzemogelijkheden hebben om tot een valide examenproduct te komen;

- dat met deze route wordt ingezet op de (borging van de) professionaliteit van docenten in het construeren en vaststellen van examens binnen de instelling, zodat er niet een te grote afhankelijkheid ontstaat van de markt van de examenleveranciers;
- dat de maatregel beter uitvoerbaar en betaalbaar is gezien het grote aantal opleidingen en examens in het mbo (per opleiding is veelal sprake van meerdere examenproducten en soms ook meerdere varianten).

Onze referentie
1002625

Gelijkwaardige routes

Zoals gezegd zie ik alle drie routes als een goede manier om te komen tot een valide examenproduct.

Bewuste keuzes

Het is van belang dat binnen elke instelling bewuste keuzes worden gemaakt bij het eigen examenbeleid over het inkopen of zelf of samen ontwikkelen van examenproducten en de te gebruiken routes om tot een valide examenproduct te komen. Zij kunnen daarbij eerder genoemde ondersteuningsmogelijkheden benutten. Het doel is dat er bij alle opleidingen uitsluitend valide examenproducten worden ingezet.

Instellingen moeten de ruimte hebben om eigen beleidskeuzen per opleiding te maken die passen bij de specifieke context. Die hebben ze en houden ze ook met de nieuwe maatregel.

Verbetercultuur

De permanente aandacht voor de kwaliteit van het mbo maakt het nodig dat er binnen de onderwijsinstellingen sprake is van een sterke verbetercultuur. Centraal daarin staat dat het eigenaarschap van onderwijs wordt gedragen door onderwijsteams, die verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteitsborging van de opleidingen en hun professionele ontwikkeling. Onderdeel daarvan is het continu in verbinding staan met het beroepenveld en het vervolgonderwijs. Dit betekent dat mbo-instellingen de nodige ruimte moeten hebben om eigen beleidskeuzes ten aanzien van het onderwijs en de examinering te kunnen realiseren, temeer vanwege de complexiteit van en variëteit binnen het mbo, waaronder het grote aantal opleidingen en examens. Maar tegelijkertijd moeten de mbo-instellingen uitermate scherp zijn op de kwaliteit en het eindniveau van de opleidingen. Het maatschappelijk vertrouwen in diploma's moet immers onomstreden zijn.

Brede inzetbaarheid en carrièreperspectief

Het ontwikkelen en vaststellen van examenproducten, evenals het afnemen en beoordelen van examens, zijn specifieke taken en die vereisen specifieke deskundigheid. Niet iedere docent hoeft dergelijke taken uit te (kunnen) voeren. Docenten die daar bekwaam in zijn, zijn breder inzetbaar. Instellingen kunnen docenten uitdagen zich daarin te bekwamen met het oog op hun professionele groei en carrièreperspectief.

Betrokkenheid van het bedrijfsleven

Voor de realisatie van valide examenproducten is betrokkenheid van het bedrijfsleven van belang. Dat geldt ongeacht de door de instellingen te bewandelen route naar een valide examenproduct. Dat komt ook het civiel effect van diploma's ten goede.

Wat betekent de overgangperiode voor instellingen?

Voor instellingen geldt al de verplichting dat te allen tijde de examinering van elke opleiding aan de standaarden voor de examenkwaliteit moet voldoen, waaronder de eisen ten aanzien van de examenproducten. En dat geldt ook voor de verplichting zich jaarlijks te verantwoorden over de examenkwaliteit aan de hand van de standaarden.

Onze referentie
1002625

Ik verwacht van alle bekostigde instellingen evenals de niet-bekostigde instellingen die lid zijn van de NRTO dat zij de collectieve afspraken voor het construeren en vaststellen van examenproducten naleven. Dat betreft ook de afspraak dat mbo-scholen in hun jaarlijkse examenverslag zich verantwoorden over hun beleidskeuzes over de in te zetten exameninstrumenten bij elke opleiding (inkoop, of zelf of in samenwerking ontwikkeld). Bij inzet van zelf of in samenwerking ontwikkelde exameninstrumenten verantwoorden zij zich over de toepassing van de collectieve afspraken over het construeren en vaststellen van examenproducten.

Tijdens de overgangperiode staan vanaf 1 augustus 2016 de volgende routes open:

- **aangepaste route 1: inkoop van examenproducten**
Inkoop kan tijdens de overgangperiode bij een examenleverancier, alleen die is dan nog niet gecertificeerd zoals hier bedoeld. Het verdient dan ook aanbeveling dat het inkoop betreft bij een leverancier die het voornemen heeft voor certificering zodra dit mogelijk is. In de Examenagenda staat de afspraak 'inkoop tenzij'.
- **route 2: zelf of samen ontwikkelen van examenproducten, binnen de collectieve afspraken**
Door de gemaakte collectieve afspraken, de in de analyse 'Resultaten samenhang' beschikbaar gestelde informatie over kenmerken van kwalificatiedossiers en het benutten van beschikbare servicedocumenten is het mogelijk om zelf of samen valide examenproducten te ontwikkelen binnen route 2. De collectieve afspraken zijn gemaakt door en zijn onderschreven door de MBO Raad en de NRTO en daarmee door hun leden. Route 2 staat open voor instellingen die de collectieve afspraken hebben onderschreven. Zij hebben zich verbonden aan het naleven van de betreffende afspraken over het construeren en vaststellen van examenproducten. De MBO Raad en de NRTO geven de handhaving van de naleving van de collectieve afspraken door hun leden vorm. Er zal tijdens de overgangperiode worden gezien of ook niet-bekostigde instellingen die geen lid zijn van de NRTO de collectieve afspraken kunnen ondertekenen en een vorm van handhaving tot stand kan komen, zodat ook zij gebruik kunnen maken van route 2.¹⁰

Route 3 met externe validering is tijdens de overgangperiode nog *niet* mogelijk. Tijdens de overgangperiode kan wel gebruik worden gemaakt van lopende initiatieven die gericht zijn op kwaliteitsverhoging van examenproducten, zoals bijvoorbeeld peer- reviews en audits bij onderwijsinstellingen onderling.

¹⁰ Mocht een dergelijke instelling de collectieve afspraken niet onderschrijven en naleven en/of komt er geen passende vorm van handhaving op de naleving ervan tot stand, dan zal voor die instellingen na de overgangperiode alleen route 1 en route 3 openstaan.

Route 2: ontwikkel het examenproduct volgens de collectieve afspraken voor het construeren en vaststellen van een examenproduct en de spelregels uit het advies

Onze referentie
1002625

Collectieve afspraken voor het construeren en vaststellen van examenproducten:

- A. De vijf mbo brede criteria voor het construeren en vaststellen van examenproducten worden toegepast bij het zelf of samen construeren van examenproducten en het vaststellen ervan:
- Wettelijke kaders, kwalificatiedossiers en standaarden zijn uitgangspunt bij de constructie en vaststelling;
 - Scholen en bedrijfsleven zijn aantoonbaar betrokken;
 - Onafhankelijkheid is gewaarborgd; scheiding tussen constructie en vaststelling;
 - Systematisch en volgens vastgestelde processen wordt er gewerkt bij de constructie en vaststelling;
 - Constructeurs en vaststellers hebben inhoudelijke expertise en handelen professioneel.
- B. Aantoonbare deskundigheid van constructeurs en vaststellers van exameninstrumenten. (Conform de desbetreffende beschrijving van de 'Examentaak mbo: construeren' en de 'Examentaak mbo: vaststellen'.¹¹)

Spelregels uit het advies:

- Gebruik van breed beschikbare servicedocumenten (bijvoorbeeld in/via de bedrijfstakgroepen) bij de constructie van exameninstrumenten, die de eisen uit het kwalificatiedossier nader duiden.
- Gebruik van de resultaten Analyse samenhang.

Vragen

Voor vragen over de inhoud van het advies kunt u, tot de benoeming van de kwartiermaker, terecht bij Herziening mbo (info@herzieningmbo.nl). Voor vragen over de uitvoering van de maatregel bij uw instelling kunt u terecht bij het Servicepunt examinering mbo (examineringmbo@mbodiensten.nl).

Tot slot

Met de toevoeging van de extra route geef ik de instellingen en onderwijsteams voldoende ruimte om eigen beleidskeuzen te maken om tot een valide examenproduct te komen en breng ik waarborgen aan waar dat moet. Met deze maatregel en de reeds bestaande maatregelen, de inspanningen in het kader van de Examenagenda mbo 2015-2020, de opgaande lijn en het wetsvoorstel examencommissie mbo heb ik vertrouwen in dat de vereiste verdere verbetering van de examenkwaliteit in het mbo wordt gerealiseerd.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

¹¹ Examentaken mbo, Servicepunt examinering mbo.